

Použití letectva proti útočné vozbě

Je tomu rok, co bylo možno na francouzském bojišti vyzkoušet použití letectva proti německým pancéřovým jednotkám, které působily v čele postupující německé armádě ve Francii.

Události, které nastaly důsledkem rychlého postupu německých pancéřových a motorisovaných jednotek, přiměly francouzské vrchní velení, aby se chopilo všech po ruce jsoucích prostředků k zastavení nebo aspoň k zadržení jejich postupu.

Při tom došlo k určitým předpokladům, které musí být splněny, nemá-li být zbytečně plýtváno drahocenným materiálem a personálem, který bylo těžko nahraditi.

Aby bylo možno splniti úkol, kladený na letectvo při bitevních náletech, je bezpodmínečně nutno speciálně k tomu letouny upravit. Použití stíhacího letectva k tomu účelu není ekonomickým. Letouny při útoku jsou vystaveny intenzivní souvislé palbě, neboť jsou nuceny přibližovat se k cíli přímočaře na malou vzdálenost a obsluha zbraní protiletadlových není nucena prováděti opravu cíle. Letouny jsou zasaženy v okamžiku, kdy se k cíli blíží a když se od něho vzdalují. Nestalo se, že by některý ze zúčastněných letounů po přistání neměl stopy po zásadách, a to buď z předu, nebo ze zadu. Nebezpečí ještě vzrůstá, jakmile je nepřítel s to chrániti cíl vytvořením kulometné palébné překrady okolo něho a nad ním, neboť útočící letoun musí cíl přelétnouti.

Z uvedeného vyplývá, že zranitelné části letounu, určeného k bitevním náletům, nutno chrániti pancířem, který není kulometným střelivem prorazitelný; jde tu především o ochranu motoru a nádrže zepředu a ze spodu tak, aby byl proti palbě zepředu a ze spodu chráněn i pilot. Pancíř chránící pilota ze zadu třeba prodloužiti, aby byl pilot chráněn i ze spodu. Nepronikavý štít před pilotem je dnes samozřejmostí.

Letoun je vyzbrojen nejméně jedním kanonem a lehkými pumami, které pilot shodí ve vhodném okamžiku po zahájení palby.

Celý let je proveden v přízemní výšce, aby nepřítel mohl být překvapen, t. j. aby doba po zahájení palby nepřítelem byla co nejkratší. Letouny využívají pokrytost terénu, jeho členitosti a prostoru, aby je nepřítel spatřil teprve v okamžiku, těsně před zahájením palby a bombardování.

Aby tento předpoklad byl splněn, třeba útočící roje vyrozumět

o místě, kde je nepřítel uskupen, aby je bez nesnází našly. Orientace při letu v přízemní výšce je obtížná, neboť terén pod letounem rychle ubíhá a není možno si volit orientační body dosti daleko ve předu. Vedení radiem v tomto případě je těžko myslitelné. Je přirozené, že piloti před letem si řádně prostudují cestu k cíli, aby jej ihned po příchodu na místo uviděli; nebo aby aspoň podle okolí mohli usouditi, že cíl je na blízku. Není-li určen bod přesně, je útočící roj nucen cíl přelétnouti bez palby, aby si ověřil, že nejde o tanky vlastní, čímž se zbavuje možnosti překvapení. Jde tu o útok na tanky postupující v terénu neb stojící na místě.

Pokud se týká kolon na silnicích, je určení cíle jednodušší, neboť útočník může nalétnouti příslušnou silnici, buď ve směru nebo protisměru postupu cíle a stačí pak sledovati silnici až do okamžiku zahájení útoku. Útok po délce kolony zajišťuje největší možnost zásahu vzhledem na největší rozměr.

Hlavní zásadou při tom je vyhnouti se průzkumu, který musí útočící roj provádět sám pro sebe, není-li mu před odletem udáno přesné určení umístění cíle.

Pro útok platí zásada, že má být proveden jen jedenkrát. Ihned při náletu útočící roj provede přesnou účinnou palbu a odhodí pumy. Jestliže týž roj opakuje nálet bezprostředně po prvním útoku, musí se od cíle vzdáliti a dává nepříteli čas, aby uvedl do činnosti plný počet zbraní OPL, které má k dispozici. Útočník sám, aby se znovu k cíli dostal, provede zatáčku do nového směru útoku, což nepřítel může sledovati podle hluku motorů a může se připraviti k palbě do směru útoku.

Při hlavním náletu, je-li proveden s překvapením, někdy se nepodaří obránci uvést všechny zbraně v činnost včas a dosáhnouti přesného zamíření. Nad to obrance i když slyší hluk letounů před prvním náletem, není si jist, o jakou akci jde, a nejde-li o vlastní letouny, neboť při správně provedeném náletu do poslední vteřiny útočící letouny neuvidí a nemůže je identifikovati. Tato nejistota způsobí určité zpoždění a nejistotu protiakce.

Proti tomu má-li být dosaženo účinku, musí býti prováděny útoky soustavně. To znamená, že útočící roje jsou vysílány po celou dobu, kdy chceme nepřítele brzditi. Každý útok znamená pro pochodující kolonu zastavení, chce-li napadený, aby palba z vozidel byla přesná, nebo provede-li rozptýlení naložené pečoty, aby nedošlo k ztrátám.

Útoky jsou opakovány v nepravidelných lhůtách, aby nepřítel nucen stále rozptylovat svoji pozornost a stále se cítit ohrožen. K tomu jest zapotřebí početných jednotek bitevního

letectva, neboť pro útočící roje je tento úkol značně vyčerpávající a nebezpečný.

Aby nepřítel nemohl soustřediti posilové KOPL prostředky, jsou útoky prováděny na více místech. Jinak nepřítel může shromáždit na napadeném místě tak silnou KOPL, že ztráty útočících rojů jsou poměrně veliké.

Je-li prováděn útok rojem, je nutno útočiti v řadě; to znamená letouny vedle sebe na úrovni. Obvykle byly ztraceny letouny, které zůstaly pozadu za vedoucím, který provedl útok dříve, než nepřátelská palba nabyla přesnosti. Příčinou toho je, že při změření na vedoucího byla špatně odhadnuta rychlost a oprava cíle; bylo-li ji třeba provést, byla malá, čímž byl zasažen letoun vedoucího prolétl dříve, než střely dosáhly místa, kam bylo zaměřeno při spatření letounu. Je jistě velmi těžko stanovit příčiny nepřesnosti palby obrance a příčiny toho, proč oběti jeho palby byly právě letouny, které zůstaly 4—5 m za vedoucím. Jisto je, že ztráty se zmenšily při útocích na úrovni.

Této zásady bylo nutno dbáti při útocích na tanky stojící na místě a shromažděné (50—100 tanků). Tyto byly totiž vždy dokonale chráněny.

Tanky postupující v terénu neb pochoduující kolony vozidel nejsou sto vytvořit palebnou překladu svými zbraněmi; ani nelze dosti účinně nahromadit při pohybu jiné prostředky KOPL. Proto v tomto případě není nutno tak úzkostlivě se vyhýbat opakování útoku a kolony mohou být napadeny i letouny v proudu po délce. Jsou-li letouny chráněny, jak v předu uvedeno, nebezpečí sestřelení se podstatně snižuje.

Útoky se nesmějí provádět jen náhodile, nýbrž musí být řízeny a nepřítel stále sledován, aby byly získány a využity souvislé zprávy.

Účast čs. letců na boji proti německým tankovým jednotkám je udána tímto příkladem a stručnými daty:

Čs. stíhací letka dostala rozkaz, aby vyzkoušela účinnost útoku, vedených tříčlennými roji. Bylo použito jednomístného letounu MS 406, který byl vyzbrojen 20 mm kanonem a dvěma kulomety. Proti tankům bylo použito jen kanonů — speciálního průrazného střeliva — zatím co kulomety byly použity jen pro případnou obranu proti útokům ze vzduchu během letu tam a zpět, neb během vlastní operace.

Výška letu nepřesahovala 3—30 m (nad cílem vždy nejmenší) aby bylo možno využití členitosti, případně pokrytosti terénu k útoku s překvapením. Druhým důvodem, silnějším, byla přesnost palby, která byla zajišťována malou vzdáleností střelby.

č. 6/41

Útoky se ukázaly velmi účinnými, ale jakmile Němci zjistili, že jsou prováděny soustavně a jen na dvou místech, kde jejich pancéřové jednotky prolomily francouzské obranné postavení, soustředily se na tato místa všechny volné protiletadlové prostředky, zejména velkorážné kulomety, a při útoku vytvořily palebnou přehradu o něco hlubší a širší než byla sestava stojících tankových jednotek. Pohybující se motorisované kolony zahajovaly palbu okamžitě po zastavení, zbraněmi, které byly přímo na vozidlech, případně všemi zbraněmi tanků, jednalo-li se o tyto postupující v terénu.

Cíle, které byly napadeny, lze takto specifikovati:

- 1) Tanky pohybující se v terénu,
- 2) tanky shromážděné v zajištěné zastávce, neb odpočinku,
- 3) autokolony, naložené pěchotou (vedlejší cíl) na cestách.

Čs. peruť, která prováděla útoky proti tankům po několik dní na počátku loňského června, ztratila během jednoho dne 8 letounu, při čemž všech 8 pilotů bylo zabito. Průměrné ztráty peruť, jež byla zesílena dvěma letkami od jiných perutí, byly denně 4 piloti.

Ze zkušeností, získaných v boji vyplývá pro úspěšná provedení útoku na útočnou vozbu, nebo motorisované jednotky dodržení několika základních předpokladů a zásad:

- speciálně upravený letoun,
- použití maximálně tříčlenného roje,
- přesné určení místa, kde nepřítel je,
- zajistiti zprávy o pohybu nepřitele,
- před letem přesně určit cestu k cíli, prostudovat situaci mapy o okolí cíle.
- stanovit přesně práci jednotlivých pilotů,
- let v přízemní výšce,
- akce provádět na více místech současně,
- neopakovat nálety během téhož letu na stojící a shromážděné cíle,
- útočit na stojící a shromážděné cíle v roji na úrovni,
- opakovat systematicky nálety v nestejných časových intervalech (během celého dne),
- svěřit jednomu veliteli operaci v širším úseku a dodat mu k dispozici potřebné jednotky.

Je zajímavé, že použití bitevního letectva co do způsobu, přesnosti palby a manévru se podobá použití dělostřelectva.